

Václav Stříbrný – český botanik v Bulharsku

Václav Stříbrný se v Lidicích narodil v roce 1853.

V letech 1880 – 1881 absolvoval Pomologický ústav v Praze – Tróji a pak byl hraběcím zahradníkem v Červených Pečkách u Kolína. Tam ho r. 1883 zastihlo pozvání rumelijské vlády (Východní Rumelie byla připojena v r. 1885 k Bulharsku), aby nastoupil jako učitel do nově založené zemědělské školy v Sadové v Plovdivu. Sadovská škola neměla odborníky, proto vláda pozvala do Sadova vyškolené botaniky, sadaře a ekonomy z ostatních slovanských zemí. Z Čechů tam působil ještě Ignác V. Burian a František Chytil. Ředitelem školy byl Chr. Boradžijev, agronom, který v r. 1877 dokončil studia v Německu.

Škola začínala v nuzných podmínkách. Až do r. 1903 studenti veškeré učebnice opisovali. Celkem jich tímto způsobem „vyšlo“ 109, autorem 29 z nich byl Václav Stříbrný. Řada učebnic se dochovala, na obálce je uvedeno nejen jméno autora, ale i jméno studenta, který text přepsal, např.: Václav Stříbrný: Vinařství, 71 stran, 41 obrázků, přepsal Christo Tačev. Další Stříbrného učebnice obsahují látku z ovocnářství, zelinářství, včelařství, květinářství.

V. Stříbrný byl nejlepším znalcem bulharské květeny. I bývalý car Ferdinand a pozdější panovník Bulharska Boris III., oba vášniví přírodovědci, podnikli s ním nejednu botanickou výpravu hlavně do rodopských hor. V jižní části Bulharska objevil V. Stříbrný tehdy vědě ještě neznámé druhy, některé z nich jako výraz ocenění nesou jeho jméno: *Alkanna Stribrnyi Vel*, *Saxifraga Stribrnyi Vel*, *Thymus Stribrnyi Vel*. Rostliny zasílal i pražské Karlově univerzitě prof. Josefu Velenovskému (1858 – 1949), ale také muzeím a dalším ústavům v celé Evropě. Přispí-val do odborných časopisů bulharských i evropských herbářů.

Během svého působení v Sadovu sestavil V. Stříbrný herbář. Údaje o počtu jeho listů se liší, pohybují se mezi 12 – 20ti tisíci hesel. Přírodovědecké carské muzeum v Sofii obohatil tak největším herbářem bulharské květeny i exotické květeny zdomácnělé v Bulharsku.

pokračování na další straně

V praktické ovocnářské výrobě zavedl v letech 1883 – 1889 pěstování jahod. 400 hektarů v okolí Sadova osázené ovocnými a okrasnými stromy – to je také dílo jeho rukou.

Na škole v Sadové působil V. Stříbrný do r. 1920, kdy odešel na penzi do Sofie. I tam pokračoval v práci na herbáři v Ústředním zemědělském výzkumném ústavu. Bohužel tento herbář byl poškozen za druhé světové války při bombardování. Pouze jeho zbytky jsou v muzeu v Plovdivu a na sofijské univerzitě uchovány jako doklad neúnavné práce a píle českého botanika.

Z osobního života Václava Stříbrného je možno uvést, že v prvních letech svého působení v Sadovu se nakrátko vrátil do své vlasti, kde se oženil. Měl pět synů – lékaře, architekta, ale především botaniky. V čilém styku se sadovskou školou bylo i několik jeho vnuků a vnuček. Nejstarší ze synů, V. V. Stříbrný, vystudoval sadovskou školu a 33 let působil jako profesor na Plevenské vinařské škole.

V roce 1932 navštívil téměř 80letý Václav Stříbrný rodnou vlast i Lidice a zde své příbuzné: rodinu Bartůňkovu, Bendovu, Stříbrných, Šilhovu a Trnkovu. Se zájmem pohovořil se svými příbuznými i bývalými spolužáky a přáteli, pochutnal si na české kuchyni, s elánem si zazpíval české písničky. Paní Miloslava Sládková má ze svých dětských let uchovánu vzpomínku, jak úctyhodný stařec s dlouhým bílým vousem za velkého zájmu přihlížejících a hlavně pobavení dětí plavil na rybníce koně.

Václav Stříbrný zemřel ve své druhé vlasti, Bulharsku, 8. června 1933.

Zpracovala: Miloslava Kalibová podle článků v časopise „Národ“ z r. 1932 a z časopisu „100+1“ č. 1/1985.